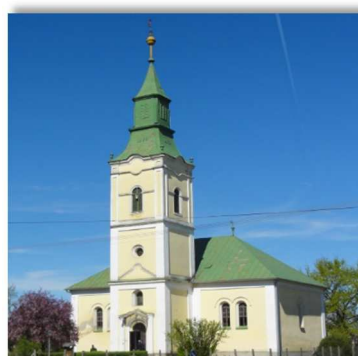

Vásárosnamény Város Településrendezési Tervének készítéséhez

Előzetes tájékoztatói
dokumentáció

*„Konceptió
készítéséről”*

Tervező:

URBAN Linea
Tervező és Szolgáltató Kft.
(C-15 – 1140)

2019.

Külzetlap

Településrendező tervező:

.....
Labbancz András
okl. településmérnök
terület-, és településfejlesztési
szakértő
TT-15 – 0378

Tervező munkatárs:

.....
Ugochukwu Georgina
településtervező,
terület- és településfejlesztési
szakértő

Ügyvezető igazgató:

.....
Labbancz András

Tartalomjegyzék

Külzetlap

Tartalomjegyzék

1.	Előzmények	4
1.1.	A területre jelenleg a következő koncepció és településrendezési eszközök vannak hatályban	4
1.2.	A település általános bemutatása	4
1.3.	A település közigazgatási területének átnézeti térképe	5
2.	Városfejlesztési stratégia	6
3.	Településfejlesztési koncepció	9
4.	A térségi övezeti érintettség	11

1. Előzmények

Vásárosnamény Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a település teljes közigazgatási területére vonatkozóan új településfejlesztési koncepciót és új településrendezési eszközöket készít.

A koncepció és a településrendezési eszközök mind eljárásrendjében, mind tartalmában a 314/2012. (XI.8.) sz., „a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről” szóló Kormányrendelet alapján készül.

1.1. A területre jelenleg a következő koncepció és településrendezési eszközök vannak hatályban

- .../2015 (...) határozata, Vásárosnamény Város Településfejlesztési koncepciójának elfogadásáról
- 150/2010 (X.14.) számú határozat, Vásárosnamény Város Településszerkezeti tervének és szerkezeti terv leírásának elfogadásáról
- 19/2007 (VIII.24.) számú rendelet, Vásárosnamény Város Helyi Építési Szabályzatáról és Szabályozás Tervének elfogadásáról

A jelenleg hatályos településfejlesztési koncepció un. „Megalapozó” vizsgálata nem teljes körű, nem alkalmas településrendezési eszközök alátámasztására, ezért jelen eljárás során új dokumentum összeállítására kerül sor.

A településfejlesztési koncepció a szükséges mértékben, módosításra kiegészítésre szorulhat az eljárás során, mivel tervezett időtávja még nem futott ki teljesen, az elkészítése óta.

1.2. A település általános bemutatása

Vásárosnamény Magyarország Észak-keleti részén, Szabolcs- Szatmár- Bereg megyében, a Tisza, Szamos, a Kraszna és a Túr folyók találkozásánál fekszik. Az országban az egyetlen olyan város, amely közigazgatási területén négy folyó található. Ez lehetőség és felelősség is egyben. Közúton Nyíregyháza, illetve Beregsurány felől a 41-es főúton, Mátészalka felől a Mátészalka-Ópályi-Nagydobos útvonalon, Kisvárdra felől a Kisvárdra-Anarcs-Szabolcsbáka-Gemzse-Ilk útvonalon, Záhony felől a Záhony-Tuzsér-Mándok-Mezőladány-Újkenéz-Aranyosapáti-Gyüre-Nagyvarsány-Kisvarsány útvonalon. Vasúton a Vásárosnamény-Nyíregyháza és a Mátészalka-Záhony vasútvonalon.

A település közigazgatási területe 66 km². A lakónépesség száma a 2017-ben 8658 fő, mely egy évtizeddel korábban 9057 fő volt. A negatív demográfia tendenciák legfőbb kiváltó oka, elsősorban a negatív vándorlási egyenleg. A magasan képzett, megyén kívüli egyetemeken, főiskolákon végzetek nem térnek vissza a városba az iskola elvégzése után. Jellemzően megyén kívül képzelik el a továbbiakban a jövőjüket.

A 2017. évi adatok alapján a településen a közüzemi hálózat szinte teljesen kiépített, a háztartások rákötése folyamatos, vagy teljes értékű.

A nemzetiségi megoszlása a 2011-es népszámlálási adatok alapján kisszámú bolgár (5 fő), lengyel (3 fő), német (47 fő), román (23 fő), ukrán (107 fő), orosz (31 fő), kínai (3 fő), arab (4 fő), ruszin (8 fő) mellett jelentős a cigány (3468 fő) lakosok száma. Az iskolázottsági mutatók összességében elmaradnak az országos átlagtól.

A település gazdasági aktivitása és produktivitása viszonylag alacsony. A regisztrált vállalkozások száma a 2017-es adatok alapján 1827 db, mely a korábbi évekhez viszonyítva ez a szám magasabb. Az 1-9 főt foglalkoztató regisztrált vállalkozások száma 1574 db, az 50 főt meghaladó foglalkoztató vállalkozás száma 6db (250 fő feletti egy sincs a településen).

1.3. A település közigazgatási területének átnézeti térképe

(Forrás: saját szerkesztés)

2. Városfejlesztési stratégia

2.1. Átfogó célok

A város 2015-ben elfogadott Integrált Településfejlesztési Stratégiájának átfogó célja:

„A város kedvező elhelyezkedésére és adottságaira építve dinamikusan fejlődő, vonzó és versenyképes térségi centrum szerepkör betöltése a gazdaság, az idegenforgalom és a humán szolgáltatások területén a lakosság életminőségének javítása érdekében.”

Az átfogó cél teljesülése hozzájárul ahhoz, hogy Vásárosnamény Magyarország és az Európai Unió egyik stabil fejlődési pályán lévő városa legyen 2030-ban, ahol a természeti és kulturális értékekre építve a gazdasági felzárkózás a lakosság életminőségének folyamatos javulásával párosul, figyelembe véve a fenntarthatóság szempontjait. Ennek érdekében a város

- kijelöli a munkahelyteremtéssel kapcsolatos gazdaságfejlesztési eszközöket,*
- meghatározza a meglévő értékek megőrzésének és tudatos hasznosításának kereteit,*
- azonosítja a beavatkozási irányokat a város társadalmi, szociális problémáira,*
- valamint a gazdasági és társadalmi fejlődés feltételeinek javítása közben is kiemelt figyelmet fordít a környezeti állapot megóvására.*

2.2. Tematikus célok

Vásárosnamény Város 2015-ben elfogadott Integrált Településfejlesztési Stratégiájának tematikus céljai:

- A város földrajzi elhelyezkedéséből és adottságaiból fakadó gazdasági potenciálok kihasználása a munkahelyteremtés érdekében,*

Vásárosnamény gazdaságának dinamizálása és diverzifikálása, a jövedelemtermelő képesség javítása érdekében szükséges, hogy a helyi vállalkozások munkahelymegtartó ereje rövid távon megerősödjön, versenyképessége pedig hosszabb távon javuljon. Ez biztosítja a foglalkoztatási szint növelését, a lakosság gazdasági aktivitásának emelését, valamint a megfelelő és komfortos életminőség kialakítását. A város gazdasági potenciáljának növelése a járás felzárkózása szempontjából is kiemelkedően fontos. Ennek érdekében javítani kell az új betelepülő vállalkozások fogadásának feltételeit – elsősorban új ipari-logisztikai területek kijelölésével, a szükséges területek megvásárlásával, elő-közművesítésével, barnamezős fejlesztésekkel. Mindezeket intenzív önkormányzati befektetés-ösztönzési tevékenységgel kell kiegészíteni.

A város egyik kitörési pontja a logisztika lehet, mivel a továbbépítendő M3 autópálya és a tervezett M34 autótűt csomópontjában helyezkedik el, közlekedési elérhetősége Ukrajna és Románia felé is kedvező illetve középtávon jelentős mértékben javulni fog. Az együttműködés Beregszászsal megteremtheti az ún. Beregi határ menti agglomerálódó térség alapját.

Vásárosnamény gazdaságában a helyi kis- és középvállalkozók is jelentős szerepet játszanak. Az önkormányzatnak – korlátozott lehetőségei mellett – biztosítani kell számukra a megfelelő vállalkozói környezetet többek között magas színvonalú infrastruktúra kialakításával, tanácsadással, együttműködések ösztönzésével.

A gazdasági potenciál szoros összefüggésben áll a helyi munkaerőpiac összehangolt keresletével és kínálatával. A helyi gazdaság munkaerő-szükségletének kielégítése, a

munkanélküliség visszaszorítása, a külső befektetők letelepítése, a kis- és középvállalkozói szektor megerősítése az oktatás, valamint az át- és továbbképzések rendszerének összehangolt fejlesztése nélkül nem érhető el. Vásárosnamény gazdasági stabilizálása és diverzifikációja, a külső gazdasági körülmények, a növekvő technológiai színvonal megfelelő képzettségeket és képességeket, valamint infrastrukturális fejlesztéseket követelnek. Ez csak az önkormányzat, az illetékes intézmények és munkaerő-piac szereplőinek szoros együttműködésével valósítható meg. A fejlesztések eredményeként korszerű tudásbázissal rendelkező, szakképzett és minőségi munkaerő-piaci potenciál jön létre, amely elősegíti a gazdaság fejlődését és a helyi munkaerőpiac sajátos problémáinak hatékonyabb kezelését a szakpolitikai irányvonalaknak megfelelően.

- A természeti és kulturális értékekre alapozva a turizmus átfogó fejlesztése, Az endogén erőforrásokra épülő, élőmunka-igényes idegenforgalom nagymértékben hozzájárul a város versenyképességéhez. Multiplikátor hatása a munkaerőpiacon, valamint a város és lakóinak bevételeiben egyaránt megmutatkozik. A turisztikai és rekreációs piaci jelenlét növeléséhez szükséges

- a város idegenforgalmi vonzerejének növelése,*
- a kiszolgáló infrastruktúra és szolgáltatások (szállás- és vendéglátóhelyek) összehangolt fejlesztése,*
- a turisztikai marketingkommunikáció intenzív és differenciált megvalósítása,*
- valamint egymásra épülő, térségi szintű turisztikai programcsomagok létrehozása.*

A város idegenforgalmának két pillére a vízi és a kulturális turizmus. Az elmúlt időszakban a vendégforgalomban kedvezőtlen tendenciák indultak el, amelyek megállítása és megfordítása alapvető célkitűzés. Ehhez elengedhetetlen a turisztikai infrastruktúra és szolgáltatások fejlesztése, valamint a megfelelő minőségű és kapacitású szállás- és vendéglátóhelyek megléte.

A kulturális és szabadidős kínálat minőségi és mennyiségi fejlesztése szintén olyan terület, ahol célszerű továbbfolytatni a már megkezdett tevékenységeket, infrastrukturális és tartalmi fejlesztéseket:

- helyi szellemi és tárgyi értékek fizikai védelme és ahol lehetséges, funkcionális megújítása,*
- országos és helyi védettségű műemlékek védelme,*
- hagyományőrzés és -ápolás,*
- nemzetközi és helyi érdeklődésre egyaránt számot tartó rendezvények szervezése,*
- civil közösségek kulturális kezdeményezéseinek támogatása,*
- sportolási és egyéb szabadidős szolgáltatások infrastrukturális feltételeinek javítása és a kínálat bővítése.*

Önmagában a fenti tevékenységek folytatása azonban nem elegendő, hiszen a lakosság aktív részvételéhez és a turizmus kulturális vonulatának fejlesztéséhez elengedhetetlen a város szellemi és művészeti értékeinek közismertté és elismertté tétele, a programkínálat időbeli tervezése és összehangolása, továbbá a szolgáltatások illeszkedése a célcsoport elvárásaihoz és szükségleteihez.

A kultúra, a közművelődés és a rekreációs lehetőségek fejlesztése Vásárosnaményban nemcsak cél, hanem eszköz is ahhoz, hogy kínálatot teremtsenek a turisták számára meghosszabbítva ezáltal az itt-tartózkodás idejét, valamint erősítsék a helyi közösség társadalmi kohézióját és identitástudatát.

Ahhoz, hogy a turisztikai attrakciók multiplikátor hatása város egész területén és a környező településeken is megnyilvánuljon, elengedhetetlen komplex turisztikai csomagok összeállítása a vendégek számára – figyelembe véve az egyes célcsoportok eltérő szükségleteit. Ehhez mind időben, mind térben össze kell hangolni a települések és a szolgáltatók kínálatát a vendéglátás, a rendezvényszervezés (pl. esti kulturális programok) és az alternatív kikapcsolódási lehetőségek (pl. lovas, kerékpáros, falusi és ökoturizmus, szórakozóhelyek, sport, vadászati lehetőségek) terén egyaránt. Az új, egymást támogató turisztikai elemek kialakításával párhuzamosan erősíteni kell a turisztikai marketing differenciált és célcsoport-orientált jellegét. Mindebben az eddig is jól működő helyi Tourinform Iroda fontos szerepet játszik. A komplex fejlesztések révén a Vásárosnaményba érkező vendégek és az általuk eltöltött vendégéjszakák száma újra növekedésnek indulhat, másfelől a város gazdasági bázisát erősítheti a diverzifikáció, azaz a „több lábbon állás” stratégiája.

- *A város központi funkcióinak megerősítése.*

Vásárosnamény a beregi térség gazdasági, igazgatási és közszolgáltatási centruma az egészségügy, az oktatás és a szociális ellátás szempontjából egyaránt. Központi szerepköre az intézmények és a szolgáltatások fejlesztésével tovább erősíthető és erősítendő – részben a közeli hasonló adottságú városok konkurenciája miatt, részben pedig a lakossági igények minél teljesebb és színvonalasabb kielégítése érdekében. Ehhez kapcsolódóan a Gazdasági Program alapján számos beavatkozási terület kijelölhető, amelyek mindegyike elősegíti közvetlen vagy közvetett módon a klímaváltozás hatásainak mérséklését:

- *külső és belső elérhetőség javítása (Tiszta Levegő Program, Út- és járda-felújítási Program),*
- *közszolgáltatások és közfeladatok ellátásához szükséges infrastruktúra megújítása (Intézményfejlesztési Program),*
- *épített és természeti környezet megújítása (Városközpont Rehabilitációs Program, Tiszta Környezet Program).*

(Forrás: Vásárosnamény Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája, 2015)

3. Településfejlesztési koncepció

A város 2015-ben elfogadott Településfejlesztési Koncepciójának átfogó céljai:

Vásárosnamény fentiekben megfogalmazott jövőképe, a településfejlesztési elvek, valamint a város előtt álló kihívások alapján kijelölhetőek a település gazdasági-társadalmi fejlesztéseinek stratégiai céljai, a hozzájuk tartozó részcélok és a potenciális beavatkozások. A célok meghatározásánál alapvető szempont volt, hogy azok elérésével lehetőség legyen a SWOT elemzés során azonosított erősségek és lehetőségek nagyobb mértékű kiaknázására, illetve a gyengeségek és veszélyek ellensúlyozására. A SWOT elemzést a Megalapozó Vizsgálat 3.1.2 fejezetében található. Összeállításánál kiemelt figyelmet fordítottunk arra, hogy tartalmazzon annyi érdemi információt, ami alapján a célokat megalapozó kiinduló állapot megítélhető legyen.

A jövőkép megvalósulása érdekében az alábbi hosszú távú átfogó cél jelölhető ki, amely megadja a város legfontosabb gazdasági, társadalmi, környezeti kihívásokra adott válaszait:

„A város kedvező elhelyezkedésére és adottságaira építve dinamikusan fejlődő, vonzó és versenyképes térségi centrum szerepkör betöltése a gazdaság, az idegenforgalom és a humán szolgáltatások területén a lakosság életminőségének javítása érdekében.”

Az átfogó cél teljesülése hozzájárul ahhoz, hogy Vásárosnamény Magyarország és az Európai Unió egyik stabil fejlődési pályán lévő városa legyen 2030-ban, ahol a természeti és kulturális értékekre építve a gazdasági felzárkózás a lakosság életminőségének folyamatos javulásával párosul, figyelembe véve a fenntarthatóság szempontjait. Ennek érdekében a város

- kijelöli a munkahelyteremtéssel kapcsolatos gazdaságfejlesztési eszközöket,*
- meghatározza a meglévő értékek megőrzésének és tudatos hasznosításának kereteit,*
- azonosítja a beavatkozási irányokat a város társadalmi, szociális problémáira,*
- valamint a gazdasági és társadalmi fejlődés feltételeinek javítása közben is kiemelt figyelmet fordít a környezeti állapot megővására.*

A fejlesztéseknek azt kell szolgálniuk, hogy Vásárosnamény élhető kisvárossá fejlődjön, ahol a növekvő számú lakosság települési komfort érzete magas, és emelkedik a helyi kötődésük szintje is. A vonzó feltételek, a megfelelően képzett munkaerő, valamint a kedvező földrajzi fekvés jelentette gazdasági lehetőségeket szintén a város fejlődési érdekeit véve kell hasznosítani. A fejlesztésekkel párhuzamosan különös figyelmet kell fordítani arra, hogy javuljon a város arculata és ismertsége. Mindezek közvetlenül hozzájárulnak a jövőkép eléréséhez.

(Forrás: Vásárosnamény Város Településfejlesztési Konceptiója, 2015)

4. A térségi övezeti érintettség

A kiemelt térségi és a megyei területrendezési terv, valamint a megyei területrendezési terv hatálya alá tartozó település településrendezési eszközének készítése vagy módosítása során előzetes adatszolgáltatásra kötelezett államigazgatási szervek, valamint az övezetek érintettsége, az alábbiak szerint:

Ssz.	Övezetek megnevezése	A kiemelt térségi és a megyei területrendezési terv, valamint a megyei területrendezési terv hatálya alá tartozó település településrendezési eszközének készítése vagy módosítása során előzetes adatszolgáltatásra kötelezett államigazgatási szervek	Övezeti érintettség
			Közigazgatási területen
1.	Ökológiai hálózat magterület övezete	Nemzeti Park Igazgatóság	+
2.	Ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete	Nemzeti Park Igazgatóság	+
3.	Ökológiai hálózat puffertérületének övezete	Nemzeti Park Igazgatóság	+
4.	Kiváló termőhelyi szántóterületek övezete	Budapest Főváros Kormányhivatala	+
5.	Jó termőhelyi adottságú szántóterület övezete	Budapest Főváros Kormányhivatala	+
6.	Erdők övezete	Megyei kormányhivatal erdészeti hatáskörében eljáró járási hivatala	+
7.	Erdőtelepítésre javasolt terület övezete	Budapest Főváros Kormányhivatala	+
8.	Tájképvédelmi terület övezete	Nemzeti Park Igazgatóság	+
9.	Világörökségi és világörökségi várományos területek övezete	Fővárosi és megyei kormányhivatal örökségvédelmi hatáskörében eljáró járási (fővárosi kerületi) hivatala	
10.	Vízminőségvédelmi terület övezete	Területi vízügyi igazgatóság	+
11.	Nagyvízi meder övezete	Területi vízügyi igazgatóság	+
12.	VTT-tározók övezete	Területi vízügyi igazgatóság	+
13.	Honvédelmi és katonai célú terület övezete	Honvédelemért felelős miniszter	